

3.13.1. Už darbus, kuriuos **Rangovas** atlieka savarankiškai, be **Užsakovo** leidimo, nukrypdamas nuo Sutarties, neatlyginama. **Užsakovui** pareikalavus, **Rangovas** privalo, per **Užsakovo** nurodytą terminą pašalinti be **Užsakovo** leidimo atliktus darbus;

3.13.2. **Užsakovas**, apskaičiuodamas atsisakomų arba įsigyjamų papildomų darbų kainas (keičiant darbus, jų kaina skaičiuojama kaip vieno darbų atsisakymas ir papildomų darbų įsigijimas) pagal kiekio (apimties) keitimo sąlygas, taiko žemiau pateikiamus būdus prioritetine tvarka, t. y. tik nesant galimybės taikyti aukščiau esantį būdą, gali būti taikomas žemiau esantis būdas:

3.13.2.1. pritaikant tiekėjo (**Rangovo**) pasiūlyme nurodytus darbų įkainius;

3.13.2.2. jei įmanoma, išskaičiuojant kainos dalį iš Sutartyje numatyto įkainio.

Pavyzdžiui, tinkavimo įkainį išskaičiuojant iš sutartyje numatyto „Tinkavimas, glaistymas, dažymas“ darbo įkainio;

3.13.2.3. pritaikant Sutartyje numatytus panašių darbų įkainius. Panašius darbus pagrindžia ir nustatyto **Užsakovas**.

Pavyzdžiui, sutartyje numatyti 1 mm storio skardos palangių apskardinimo darbai. Paaiškėjus, kad reikia atlikti papildomus apskardinimo darbus (apskardinti angokraščius ar papildomus parapetus ir panašiai) galima pritaikyti tokių skardinimo įkainį;

3.13.2.4. įvertinant pagrįstas tiesiogines (darbo užmokesčio ir su juo susijusius mokesčius, statybos produktų ir įrengimų, mechanizmų sąnaudas) bei netiesiogines (pridėtinės, statyb vietės ir pelno) išlaidas pagal Metodikos priedo „Tiesioginių ir netiesioginių išlaidų apskaičiavimo taisyklės“ nuostatas

3.14. Apie papildomų darbų atlikimo poreikį šalys viena kitą privalo informuoti ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo tokio poreikio atsiradimo dienos;

3.15. Jeigu atlikti papildomus darbus siūlo **Rangovas**, papildomų darbų būtinumą **Rangovas** visais atvejais turi būtų pagrįsti dokumentais, kurie turi būti pateikti vertinimui **Užsakovui**;

3.16. Jei **Rangovas** atlieka darbų, nurodytų Sutartyje, daugiau nei buvo numatyta, laikoma, kad tie darbų kiekiai buvo įskačiuoti į mokėtiną pagal sutartį kainą, t. y. nepriklausomai nuo atliktų darbų apimtys, Sutarties kaina negali būti keičiama. Didesni **Rangovo** pagal Sutartį atliktų darbų kiekiai (apimtys), nesant sutarties Šalių raštiško susitarimo dėl jų atlikimo, nelaikomi (nepripažįstami) papildomais darbais (nepriklausomai nuo to ar šie darbai yra būtini šiai Sutarčiai įvykdyti ar ne) ir šalys sutaria kad tokie darbai laikomi atliktais Rangovo pastangų ir išteklių (piniginių, materialinių ir/ar kitų) sąskaita, o **Užsakovas** už šiuos darbus Rangovui nemoka.

4. Mokėjimo sąlygos

4.1. Mokėjimai už atliktus darbus vykdomi pagal **Rangovo** pateiktas PVM sąskaitas – faktūras, Šalims pasirašius atliktų darbų aktus ir pažymą apie atliktų darbų ir išlaidų vertę ir tik esant galiojančiam **Rangovo** pateiktam sutarties įvykdymo užtikrinimui.

4.2. **Užsakovas** už atliktus darbus (darbų etapus) sumoka per 30 (trisdešimt) dienų nuo PVM sąskaitos – faktūros gavimo dienos, išskyrus Sutarties bendrosios dalies 4.3. papunktyje numatytą atvejį.

4.3. **Užsakovo** sprendimu **Rangovui** avansu gali būti sumokama iki 30 (trisdešimt) proc. Sutarties kainos be PVM, jeigu **Užsakovas** turi tam numatytų lėšų, o **Rangovui** yra būtina įsigyti medžiagas arba įrangą konkrečioms darbams atlikti. Tokiu atveju **Rangovas** ne vėliau kaip per 5 (penkias) dienas nuo **Užsakovo** pranešimo turi pateikti **Užsakovui** banko garantiją arba draudimo bendrovės laidavimo raštą visai avanso sumai bei draudimo bendrovės raštišką patvirtinimą, kad teikiamas laidavimo raštas yra galiojantis. **Užsakovas** sumoka **Rangovui** avansą per 30 (trisdešimt) dienų nuo avansinio mokėjimo sąskaitos gavimo dienos, **Rangovui** pateikus banko garantiją arba draudimo bendrovės laidavimo raštą visai avanso sumai. **Užsakovo** avansu sumokėta suma **Rangovui** užskaitoma kaip išankstinis apmokėjimas už atliktus darbus. **Rangovo** prašymu, avanso užskaitymas gali būti vykdomas dalimis, užskaitant po 30 (trisdešimt) proc. iš **Rangovui** mokėtinų sumų už atliktus darbus (nesusijusių su avansu), kol bus padengta visa **Rangovui** avansu sumokėta suma. Tolesni mokėjimai atskaičius avansą

vykdomi vadovaujantis **Užsakovo** priimtais atliktų darbų aktais ir pagal pateiktas PVM sąskaitas – faktūras.

4.4. Sutarties 4.3 papunktyje nurodytuose banko garantijoje ar draudimo bendrovės laidavimo rašte, kuri/is pateikiamas **Užsakovui**:

4.4.1. privalo būti įrašyta, kad garantas/laiduotojas neatšaukiamai ir besąlygiškai įsipareigoja per 14 (keturiolika) dienų nuo raštiško pranešimo, patvirtinančio Sutarties nutraukimą dėl bent vieno iš Sutarties bendrosios dalies 19.1.3.1 – 19.1.3.10 papunkčiuose išvardintų pagrindų arba kad **Rangovas** ne pagal paskirtį naudoja (panaudojo) avansu sumokėtą sumą, iš **Užsakovo** gavimo, sumokėti **Užsakovui** sumą, nevirsijant laidavimo/garantijos sumos, pinigus pervedant į **Užsakovo** sąskaitą.

4.4.2. Negali būti nurodyta, kad garantas ar laiduotojas atsako tik už tiesioginių nuostolių atlyginimą (Toks/ia laidavimo raštas ar garantija nebus priimami).

4.4.3. Negali būti įrašytos nuostatos ar sąlygos, kurios įpareigotų **Užsakovą** įrodyti garantiją ar laidavimo raštą išdavusiai įmonei, kad su **Rangovu** Sutartis nutraukta teisėtai arba kitaip leistų garantiją ar laidavimo raštą išdavusiai įmonei nemokėti (arba vilkinti mokėjimą) garantija ar laidavimu užtikrinamos (laiduojamos) sumos.

4.4.4. banko garantija arba draudimo bendrovės laidavimo raštas turi galioti 2 (dvejais) mėnesiais ilgiau nei Sutartyje ar jos prieduose nustatytas visų darbų atlikimo terminas.

4.5. Avansinio apmokėjimo banko garantija arba draudimo bendrovės laidavimo raštas, neatitinkantis Sutarties bendrosios dalies 4.4 papunktyje nustatytų reikalavimų ir **Rangovui** nepateikus patvirtinimo iš draudimo bendrovės, kad laidavimo raštas yra galiojantis, nebus priimami. Tokiu atveju bus laikoma, kad **Rangovas** avansinio apmokėjimo banko garantijos arba draudimo bendrovės laidavimo rašto nepateikė **Užsakovui** ir bus taikomas Sutarties 4.6 papunktis.

4.6. **Rangovui** nepateikus avansinio apmokėjimo banko garantijos arba draudimo bendrovės laidavimo rašto Sutarties 4.4 papunktyje nustatytomis sąlygomis, **Rangovas** privalo visus Sutartyje numatytus sutartinius įsipareigojimus įvykdyti Sutartyje ir jos prieduose nustatyta tvarka ir terminais be avansinio mokėjimo. Tokiu atveju **Užsakovas** už atliktus darbus su **Rangovu** atsiskaito Sutarties bendrosios dalies 4.1 ir 4.2 papunkčiuose nustatyta tvarka.

4.7. **Užsakovas** paskutinį mokėjimą, kurį sudaro ne mažesnė nei 5 procentų nuo Sutarties kainos su PVM suma, **Rangovui** už atliktus darbus atlieka tik tada kai **Rangovas** pateikia **Užsakovui** garantinių įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimo dokumentą (Sutarties bendrosios dalies 10.2 papunktis) ir kai teisės aktų nustatyta tvarka statyba laikoma užbaigta (surašomas statybos užbaigimo aktas, pateikiama deklaracija apie statybos užbaigimą ir kt.). **Rangovui** nepateikus **Užsakovui** garantinių įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimo dokumento, visa sulaikyta suma ar jos dalis grąžinama **Rangovui** tik po to kai sueis pirmieji 3 (trys) statinio garantinio termino metai. Kai **Rangovas** nepateikia **Užsakovui** garantinių įsipareigojimų užtikrinimo dokumento Sutartyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, **Užsakovas** turi teisę iš sulaikytos sumos apmokėti darbų defektų šalinimo išlaidas, jeigu **Rangovas** atsisako ar nevykdo (per pirmuosius 3 statinio garantinio termino metus) pareigos šalinti garantiniu laikotarpiu nustatytus defektus ir šiuos defektus pašalinus **statinio naudotojui** ar **Užsakovui**.

4.8. Papildomos mokėjimo sąlygos gali būti nurodomos Sutarties specialiojoje dalyje.

4.9. **Užsakovui** vėluojant atsiskaityti už atliktus darbus, taikomos Lietuvos Respublikos mokėjimų, atliekamų pagal komercines sutartis, vėlavimo prevencijos įstatymo nuostatos.

4.10. **Užsakovas** numato tiesioginio atsiskaitymo su subtiekejais (subrangovais) galimybę, vadovaujantis šiame punkte nustatyta tvarka. **Užsakovas** ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo šios Sutarties įsigaliojimo dienos raštu informuoja subtiekęjus apie tiesioginio atsiskaitymo galimybę, o subtiekęjas, norėdamas pasinaudoti tokia galimybe, raštu pateikia prašymą **Užsakovui**. Tais atvejais, kai subtiekęjas išreiškia norą pasinaudoti tiesioginio atsiskaitymo galimybe, turi būti sudaroma trišalė sutartis tarp **Užsakovo**, **Rangovo** ir jo subtiekejo, kurioje aprašoma tiesioginio atsiskaitymo su subtiekeju tvarka,

kurioje numatoma teisė **Rangovui** prieštarauti nepagrįstiems mokėjimams subtiekejui (*punkto sąlygos taikomos jei nurodyta Sutarties specialiojoje dalyje*).

5. Rangovo teisės ir pareigos

5.1. Rangovas turi teisę:

5.1.1. įrengti statybvietėje visus laikinus statinius, kurie reikalingi darbams atlikti ir medžiagoms saugoti;

5.1.2. laikydamasis saugos bei visų kitų norminių, taip pat **Užsakovo** vidaus teisės aktų reikalavimų, pateikti į statybvietę, iškrauti, priimti ir sandėliuoti darbams reikalingas statybines medžiagas, gaminius, įrengimus, komplektuojamąsias detales ir statybos techniką.

5.1.3. užbaigti darbus anksčiau sutarto termino tik gavęs raštišką **Užsakovo** sutikimą.

5.2. Rangovas įsipareigoja:

5.2.1. prieš pradėdamas vykdyti darbus, gauti visus reikiamus leidimus, licencijas ir suderinimus;

5.2.2. Sutartyje ir jos prieduose nustatytu laiku ar terminais pradėti, kokybiškai atlikti, užbaigti ir Sutartyje nustatyta tvarka perduoti **Užsakovui** visus Sutartyje nurodytus darbus ir savo sąskaita ištaisyti defektus, nustatytus iki darbų perdavimo ir/ar per statinio garantinį laikotarpį;

5.2.3. iš anksto raštu pateikti **Užsakovui** statybvietėje dirbsiančių **Rangovo** ir subrangovų darbuotojų sąrašus;

5.2.4. konkurso pasiūlyme nurodytų subrangovų pakeitimas galimas tik iš anksto raštu suderinus su **Užsakovu** ir tik tada jeigu naujas subrangovas atitinka ne žemesnius kvalifikacinius reikalavimus, kaip ir prieš tai buvęs subrangovas. Subrangovo pakeitimas kitu subrangovu įforminamas rašytiniu Sutarties pakeitimu;

5.2.5. darbų atlikimui, esant reikalui, savo sąskaita ir jėgomis gauti leidimus arba sutikimus atlikti darbus apsauginėse zonose (elektros tinklų, ryšių linijų, magistralinių vamzdynų), nutiestų požeminių komunikacijų vietose, ir kt. iš trečiųjų asmenų;

5.2.6. atlikdamas darbus, juos organizuoti taip, kad netrikdytų įprasto **Užsakovo** (statinio naudotojo/ų) darbo;

5.2.7. darbus atlikti pagal Sutarties specialiojoje dalyje nurodytą projektinę dokumentaciją ir Lietuvos Respublikos (toliau – LR) teisės aktuose nustatytus reikalavimus;

5.2.8. nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas, raštu informuoti **Užsakovą** apie pastebėtas klaidas, netikslumus projektinėje dokumentacijoje;

5.2.9. savalaikiai, savo sąskaita, užsisakyti ir atsivežti visas medžiagas, mechanizmus, kranus ar kitą techniką, reikalingus darbams pagal Sutartį atlikti;

5.2.10. nedelsiant raštu informuoti **Užsakovą** apie visus vykdant Sutartį patiriamus sunkumus, darbų atlikimo uždelsimą (numanomą trukmę ir priežastis), jeigu dėl šių dalykų **Rangovas** nespės iki galutinio darbų atlikimo termino įvykdyti savo Sutartinių prievolių;

5.2.11. darbų vykdymui naudoti medžiagas, priemones ir įrengimus, atitinkančius projektinėje dokumentacijoje ir teisės aktuose jiems nustatytus reikalavimus;

5.2.12. laiku ir tinkamai informuoti **Užsakovą** apie atliktų darbų etapus bei apie atliktų darbų priėmimo-perdavimo datą bei laiku pateikti **Užsakovui** atliktų darbų perdavimo-priėmimo aktus bei darbų atlikimo dokumentaciją;

5.2.13. **Užsakovui** nurodžius, atidengti konstrukcijas, atlikti konstrukcijų ir kitus bandymus. Jei po to paaiškėja, kad darbai neatitinka galiojančių statybos normų reikalavimų ir/ar projektinės dokumentacijos, visas su tuo susijusias išlaidas (tarp jų ir išlaidas, susijusias su atitinkamų defektų šalinimu) apmoka **Rangovas**;

5.2.14. savo sąskaita ištaisyti (pašalinti) darbų trūkumus, kurie dėl **Rangovo** kaltės yra netinkamai įvykdyti ir neatitinkantys Sutarties (įskaitant Sutarties priedus) sąlygų;

5.2.15. naudoti statybvielę tik pagal paskirtį, garantuoti teisėtą bei saugų darbą, priešgaisrinę ir aplinkos apsaugą bei darbo higieną statybos teritorijoje, savo darbo zonoje, taip pat gretimos aplinkos apsaugą ir greta statybos teritorijos gyvenančių, dirbančių, poilsiaujančių ir judančių žmonių apsaugą nuo atliekamų darbų sukeltamų pavojų. **Rangovas** užtikrina, kad jo pasamdyti darbuotojai ir/arba tretieji asmenys, už kuriuos atsakingas **Rangovas**, darbų atlikimo metu nebūtų apsvaigę nuo alkoholio, narkotinių, toksinių ir (arba) psichotropinių medžiagų. Vadovaudamasis LR teisės aktų reikalavimais, **Rangovas** privalo nurodytais atvejais aptverti statybvielę, kad į ją negalėtų patekti pašaliniai asmenys;

5.2.16. užtikrinti, kad Sutarties sudarymo momentu ir visą jos galiojimo laikotarpį darbus atliekantys asmenys, turėtų reikiamą kvalifikaciją ir patirtį, reikalingas norint įvykdyti Sutartį;

5.2.17. **Rangovas** atsako už statybvielės, įrengimų, medžiagų apsaugą, taip pat už asmenų ir jų nuosavybės apsaugą tiek darbo vietoje, tiek greta jos ir privalo imtis visų įmanomų ir racionalių priemonių, apsaugant nuo atliekamiems darbams padarytinų nuostolių, žalos, nepriklausomai nuo jų atsiradimo priežasčių, taip pat apsaugant **Užsakovo** darbuotojus bei kitus trečiuosius asmenis ir jų turtą nuo pavojaus ar žalos, kuri gali kilti dėl netinkamo šių materialinių vertybių saugojimo;

5.2.18. vykdyti visus teisėtus ir neprieštaraujančius Sutarties nuostatomis raštiškus **Užsakovo** nurodymus;

5.2.19. dalyvauti statinio pripažinimo baigtu statyti procedūrose ir teikti Statinio pripažinimo baigtu statyti komisijai reikiamus dokumentus;

5.2.20. užtikrinti, kad **Užsakovas** arba kitas jo raštu įgaliotas asmuo, turėtų priėjimą prie visų vykdomų darbų ir suteikti jam visas galimybes apžiūrėti atliekamus darbus, patikrinti ir išbandyti visas naudojamas medžiagas;

5.2.21. padėti ir suteikti galimybę **Užsakovui** ir kitiems *Sutarties specialiojoje dalyje* nurodytiems asmenims susipažinti su visais įrašais statybos darbų žurnale bei medžiagų kokybės deklaracijomis, kad galima būtų tinkamai patikrinti atliekamų darbų kokybę ir apimtis;

5.2.22. dalyvauti statybos užbaigimo procedūrose ir teikti visus reikiamus paaiškinimus ir normatyviniuose dokumentuose nustatytą išpildomąją dokumentaciją, gaminių ir įrengimų techninius pasus, eksploataavimo instrukcijas bei kitus būtinus dokumentus, jei tokių prireiktų;

5.2.23. Užbaigus visus darbus, per 5 dienas pateikti **Užsakovui** normatyviniuose dokumentuose nustatytą išpildomąją dokumentaciją, gaminių ir įrengimų techninius pasus, eksploataavimo instrukcijas, suformuotas kadastrines bylas atlikus kadastrinius matavimus (žemės sklypų ir/ar statinių) ir kitus būtinus dokumentus, taip pat apmokėti **Užsakovo** (naudotojo) personalą dirbti su sumontuota įranga bei garantiniu laikotarpiu aptarnauti sumontuotą įrangą/įrenginius ir kitus dokumentus, kuriuos pagal teisės aktuose nustatytus reikalavimus privaloma pateikti atliekant statybos užbaigimo procedūras.

5.2.24. baigus darbus, išsivežti visus įrankius, medžiagas, mechanizmus, detales ir inventorių, išsivežti šiukšles, susikaupusias darbų atlikimo eigoje, bei palikti darbo vietą sutvarkytą ir švarią, tinkamą tolimesniam naudojimui, naudojant pagal paskirtį;

5.2.25. per **Užsakovo** nustatytą temina, savo lėšomis atlyginti **Užsakovui** visus nuostolius ar žalą, susidariusius dėl **Rangovo** netinkamo darbų pagal Sutartį įvykdymo arba nevykdymo;

5.2.26. jeigu darbai yra visiškai ar iš dalies finansuojami Europos Sąjungos fondų, tarptautinių finansinių institucijų ar valstybės biudžeto lėšomis, **Rangovas** įsipareigoja visiškai atlyginti **Užsakovo** patirtus nuostolius, kuriuos sąlygojo finansavimo ar jo dalies praradimas dėl netinkamo **Rangovo** sutartinių prievolių vykdymo. Šiuo atveju neginčijami **Užsakovo** nuostoliai lygūs prarasto finansavimo dydžiui;

5.2.27. nutraukus Sutartį dėl **Rangovo** kaltės, atlyginti **Užsakovui** visus jo patirtus nuostolius, įskaitant, bet neapsiribojant kainų skirtumą, susidarantį **Užsakovui** įsigyjant trūkstamus darbus iš trečiųjų asmenų;

5.2.28. kompensuoti **Užsakovui** ar statinio naudotojui komunalinių paslaugų (elektros energijos, šilumos, vandentiekio, šiukšlių išvežimo ir pan.) išlaidas, patirtas dėl **Rangovo** vykdomų darbų. Minėtoms **Užsakovo** (ar statinio naudotojo) išlaidoms kompensuoti tarp **Užsakovo** (arba statinio naudotojo) ir **Rangovo** pasirašoma sutartis (*taikoma jei nurodyta Sutarties specialiojoje dalyje*) arba kompensavimo sąlygos ir tvarka nustatomi *Sutarties specialiojoje dalyje*;

5.2.29. tinkamai vykdyti kitus įsipareigojimus, numatytus Sutartyje ir galiojančiuose teisės aktuose;

5.2.30. Jeigu konkurso metu **Rangovui** buvo sudarytos sąlygos susipažinti su statinio techniniu projektu ir dėl statinio techninio projekto (ar sudėtinių jo dalių) paaiškinimo **Rangovas** nesikreipė konkurso metu, o kreipėsi jau po Sutarties pasirašymo, tokiu atveju **Rangovas** praranda teisę remtis kilusiais neaiškumais dėl statinio techninio projekto (ar sudėtinių jo dalių) norėdamas pagrįsti netinkamą darbų atlikimą, kitus Sutarties sąlygų pažeidimus ar Sutarties sąlygų keitimą;

5.2.31. prieš pradėdamas darbus ar darbų metu atlikti visus tyrimus, kurie yra reikalingi ar gali būti reikalingi, siekiant užtikrinti tinkamą ir visišką visų Sutartimi prisiimamų įsipareigojimų vykdymą ir jų kokybę.

6. Užsakovo teisės ir pareigos

6.1. Užsakovas turi teisę:

6.1.1. bet kuriuo Sutarties vykdymo momentu kontroliuoti ir prižiūrėti atliekamų darbų eigą ir kokybę, Darbų atlikimo kalendorinio grafiko laikymąsi, patikrinti medžiagų, naudojamų darbams, kokybę. Jeigu **Rangovas** nukrypsta nuo techninės užduoties (projektinės dokumentacijos), nesilaiko nustatytų statybos normų ir taisyklių arba kitų priimtų įsipareigojimų, **Užsakovas** turi teisę pasinaudoti Sutarties bendrosios dalies 9 skyriuje nurodytomis teisėmis;

6.1.2. pateikti **Rangovui** būtinus nurodymus šioje Sutartyje numatytiems darbams atlikti ir reikalauti jų vykdymo;

6.1.3. kviesti nepriklausomus ekspertus atliktų darbų kokybei įvertinti, kurių išvados Šalims turėtų privalomą reikšmę;

6.1.4. išskaityti **Rangovui** priskaičiuotus Šalių iš anksto sutartus minimalius nuostolius iš **Rangovui** mokėtinų sumų;

6.1.5. atsisakyti darbų (jų dalies, įrenginių sumontavimo) vykdymo, jeigu darbų vykdymas tampa netikslingas.

6.1.6. pareikalauti iš **Rangovo** pateikti banko garantiją ar draudimo bendrovės laidavimo raštą, užtikrinantį papildomų darbų atlikimą ir atitinkantį Sutarties bendrosios dalies 16.2 papunktyje nustatytus reikalavimus.

6.2. Užsakovas įsipareigoja:

6.2.1. teisės aktų nustatyta tvarka organizuoti statinio statybos techninę priežiūrą ir užtikrinti, kad statinio statybos techninis prižiūrėtojas būtų paskirti iki darbų vykdymo pradžios;

6.2.2. priimti pagal Sutartį tinkamai atliktus darbus;

6.2.3. Sutartyje nustatyta tvarka ir sąlygomis sumokėti **Rangovui** Sutartyje nurodytą kainą už tinkamai atliktus ir perduotus darbus;

6.2.4. pastebėjus ir raštu užfiksavus darbų defektus (trūkumus), nedelsiant pranešti apie tai **Rangovui**.

7. Darbų eiga, įrengimai ir medžiagos

7.1. **Rangovas** pats organizuoja ir apmoka už visą darbo jėgą, paslaugas, medžiagas, įrangą, įrankius ir mechanizmus, naudojamus šioje Sutartyje numatytiems darbams atlikti. Darbai taip pat apima visų reikalingų leidimų ir licencijų (išskyrus statybą leidžiantį dokumentą) gavimą **Rangovo** sąskaita ir jėgomis, reikalingos vykdomosios dokumentacijos įforminimą ir jos perdavimą **Užsakovui**.

7.2. **Rangovas** yra atsakingas už savo darbuotojų ar savo pasamdytų subrangovų darbuotojų atvežimą į darbų atlikimo vietą ir išvežimą iš jos, už jų apgyvendinimą, išlaikymą, darbuotojų saugą ir sveikatą.

7.3. Naudojamos statybinės medžiagos turi būti kokybiškos ir atitikti LR teisės ir normatyvinių aktų reikalavimus, taikomus tokios rūšies statybos medžiagoms, turi turėti visus reikiamus sertifikatus ir/ar licencijas, atitikties deklaracijas.

7.4. Visa **Rangovo** naudojama darbams atlikti reikalingą įrangą, įrengimai ir mechanizmai privalo atitikti galiojančių LR teisės aktų reikalavimus.

8. Darbų perdavimas ir priėmimas

8.1. Darbai laikomi priimtais, kai **Rangovas** pagal tarpinius atliktų darbų aktus perduoda darbus, o **Užsakovas** juos priima. Darbai arba kiekviena darbų dalis ar etapas turi būti pilnai baigti ir perduoti **Užsakovui** Sutartyje nustatyta tvarka. Į atliktų darbų perdavimo-priėmimo aktus įtraukiamos visos **Rangovui** pagal Sutarties nuostatas už atliktus darbus mokėtinos sumos.

8.2. **Rangovui** užbaigus visus Sutartyje numatytus darbus ir atlikus statinio pripažinimo baigtu statyti procedūras tarp Šalių pasirašomas Atliktų darbų rezultato perdavimo-priėmimo aktas.

8.3. Iki Atliktų darbų rezultato perdavimo-priėmimo akto pasirašymo **Užsakovui** nustačius statybos defektus dėl darbų, kurie jau buvo priimti pagal tarpinius atliktų darbų aktus, **Užsakovas** gali pareikšti **Rangovui** reikalavimą dėl tokių defektų pašalinimo, o **Rangovas**, gavęs tokį reikalavimą, privalo pašalinti reikalavime nurodytus statybos defektus per reikalavime nurodytą terminą.

8.4. **Rangovas**, ne vėliau kaip prieš 10 (dešimt) kalendorinių dienų, raštu praneša **Užsakovui** apie numatomą darbų užbaigimą, prašydamas organizuoti jų priėmimą.

8.5. **Užsakovas** pasirašo Atliktų darbų rezultato perdavimo-priėmimo aktą *per Sutarties specialiojoje dalyje nurodytą terminą*, kuris pradedamas skaičiuoti nuo Statinio pripažinimo baigtu statyti akto, kuriuo yra patvirtinta, kad statinys yra baigtas statyti ir teisės aktų nustatyta tvarka gali būti teikiamas prašymas išduoti statybos užbaigimo aktą arba prašymas patvirtinti (kai privaloma) deklaraciją apie statybos užbaigimą, surašymo dienos.

8.6. **Užsakovas** organizuoja statybos užbaigimo procedūras tik po statinio pripažinimo baigtu statyti procedūrų atlikimo. **Užsakovas** turi teisę priimti neginčijamą atliktų darbų dalį, pateikiant motyvuotą rašytinę pretenziją dėl netinkamo darbų atlikimo arba kokybės bei atitikimo Sutarties sąlygoms.

8.7. **Užsakovas** sprendžia ar darbai buvo atlikti pagal šios Sutarties sąlygas ir ar atitinka **Užsakovo** reikalavimus.

8.8. Šalys susitaria, kad Sutartyje nustatyti darbų ir paslaugų atlikimo terminai yra esminė Sutarties sąlyga.

9. Darbų kokybė ir defektų šalinimo tvarka

9.1. Jeigu **Užsakovas**, iki Atliktų darbų rezultato perdavimo-priėmimo akto pasirašymo dienos, bet kuriuo metu (nepriklausomai nuo to ar darbai nustatyta tvarka yra priimti ar ne) nustato, kad atlikti darbai turi defektų ar kokybės trūkumų, ar yra atliekami pažeidžiant šioje Sutartyje numatytas sąlygas, jis bet kuriuo metu gali raštu pareikalauti, kad **Rangovas**:

9.1.1. nedelsiant sustabdytų ir (ar) nutrauktų darbų atlikimą;

9.1.2. pašalintų darbų trūkumus per nurodytą laiko tarpą;

9.1.3. neatlygintinai pakeistų nekokybiškas medžiagas, gaminius, dirbinius, įrangą;

9.1.4. neatlygintinai pagerintų atliekamų darbų kokybę;

9.1.5. neatlygintinai ištaisytų netinkamai atliktus darbus.

9.2. Jeigu tarp **Rangovo** ir **Užsakovo** kyla ginčas dėl darbų trūkumų, kiekviena **šalis** turi teisę reikalauti skirti ekspertizę. Nepriklausomos ekspertizės atlikimą organizuoja **Užsakovas**. Tokiu atveju Ekspertizės išlaidų kompensavimo (ekspertizės išlaidų pasidalijimo ir apmokėjimo) klausimas sprendžiamas vadovaujantis Civilinio kodekso 6.662 straipsnio 5 dalies nuostatomis. **Rangovas** jam tenkančias ekspertizės išlaidas apmoka per 15 dienų nuo reikalavimo iš **Užsakovo** apmokėti ekspertizės išlaidas gavimo dienos.

9.3. Jeigu **Užsakovas** bet kuriuo metu pastebi, kad atlikti darbai turi defektų ar kokybės trūkumų, kurie kelia pavojų žmonių sveikatai, darbo saugai ir aplinkos ar turto saugumui, **Užsakovas** turi teisę pareikalauti **Rangovo** nedelsiant, bet ne vėliau nei per 3 (tris) darbo valandas nuo atitinkamo pranešimo gavimo, sustabdyti darbų, darbų dalies ar darbų etapo vykdymą. Darbai sustabdomi iki tol, kol **Rangovas** neužtikrins žmonių sveikatos, darbo saugos ir aplinkos ar turto saugumo. Pašalinęs priežastis **Rangovas** privalo raštu kreiptis į **Užsakovą**, prašydamas leidimo pratęsti darbų vykdymą.

9.4. Jeigu per **Užsakovo** nurodytus terminus **Rangovas** nepradeda taisyti nekokybiškai atliktų darbų, **Užsakovas** gali sulaikyti mokėjimus ir (arba) ištaisyti nekokybiškai atliktus darbus savo sąskaita (pačiam arba samdant kitus asmenis).

9.5. Dėl pastebėtų darbų trūkumų ar defektų šalinimo Sutarties įvykdymo terminai nekeičiami.

9.6. Pagal Sutartį atliekamų darbų ir teikiamų paslaugų kokybė yra esminė Sutarties sąlyga.

10. Draudimas

10.1. **Rangovas** privalo teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis savo sąskaita apdrausti statinio statybos, rekonstravimo, remonto, atnaujinimo (modernizavimo), griovimo ar kultūros paveldo statinio tvarkomuosius statybos darbus ir civilinę atsakomybę pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus ir Sutarties bendrosios dalies 16.3 papunktyje nustatytu terminu arba ne vėliau kaip per 7 dienas nuo statybą leidžiančio dokumento išdavimo dienos (*taikoma kai **Rangovas** rengia ir statinio projektą arba Sutarties įsigaliojimo dieną dar nėra gautas statybos leidimas*) pateikti **Užsakovui** statybos darbų ir civilinės atsakomybės privalomojo draudimo liudijimo (poliso) tinkamai patvirtintą kopiją. Draudimo sutartis turi galioti terminą, kuris apima statybos laikotarpį nuo vieno statinio apdraustų darbų pradžios iki visų rangovo atliktų darbų rezultato perdavimo **Užsakovui** dienos, o civilinės atsakomybės draudimo apsaugos galiojimo terminas negali būti trumpesnis nei dveji metai nuo darbų rezultato atidavimo naudoti dienos. Statybos darbus ir civilinę atsakomybę privaloma apdrausti atskirai dėl kiekvieno statomo statinio. **Rangovas** savo sąskaita privalo pratęsti (atnaujinti) privalomąjį statybos darbų ir civilinės atsakomybės draudimą, jeigu jo galiojimas pasibaigtų anksčiau negu nustatyta šiame papunktyje.

10.2. **Rangovo** garantinių įsipareigojimų vykdymo užtikrinimas:

10.2.1. **Rangovas** kartu su Atliktų darbų rezultato perdavimo-priėmimo aktu turi pateikti **Užsakovui** galiojantį dokumentą (draudimo bendrovės išduotą laidavimo raštą arba kredito įstaigos garantiją), kuriuo užtikrinamas garantinio laikotarpio prievolių įvykdymas pagal pasirašytą Sutartį. Šis dokumentas **Rangovo** nemokumo ar bankroto atveju turi užtikrinti dėl **Rangovo** kaltės atsiradusių defektų, nustatytų per pirmuosius 3 statinio garantinio termino metus, šalinimo išlaidų apmokėjimą **Statinio naudotojui**. Defektų šalinimo užtikrinimo suma statinio garantiniu 3 metų laikotarpiu turi būti ne mažesnė kaip 5 procentų (*jeigu Sutarties Specialiojoje dalyje nenurodyta didesnė suma*) statinio statybos kainos. **Užsakovas** turi teisę pareikalauti iš **Rangovo** pateikti įrodymus, kad dokumentas, kuriuo užtikrinamas garantinio laikotarpio prievolių įvykdymas pagal pasirašytą Sutartį, yra galiojantis.

10.2.2. dokumente, užtikrinančiame **Rangovo** garantinių įsipareigojimų įvykdymą, privalo būti įrašyta, kad laiduotojas arba garantas neatšaukiamai ir besąlygiškai įsipareigoja per 14 (keturiolika) dienų nuo raštiško pranešimo, patvirtinančio apie **Rangovo** garantinių įsipareigojimų nevykdymą iš **statinio naudotojo** gavimo, sumokėti **statinio naudotojui**:

10.2.2.1. sumą, reikalingą sumokėti už statybos defektų, nustatytų statinio garantiniu laikotarpiu, pašalinimą, pinigus pervedant į pranešime nurodytą sąskaitą;

10.2.2.2. visą likusią laidavimo/garantijos sumą, neišmokėtą Sutarties bendrosios dalies 10.2.2.1 papunktyje numatytu(ais) atveju(ais).

10.2.3. dokumentą/us, užtikrinanti(čius) **Rangovo** garantinių įsipareigojimų įvykdymą, **statinio naudotojui** perduoda **Užsakovas** (*jeigu Sutarties specialiojoje dalyje nenurodyta kitaip*).

10.2.4. **Rangovas**, laiku nepateikęs **Užsakovui** dokumento, kuriuo užtikrinamas garantinio laikotarpio prievolių įvykdymas pagal pasirašytą Sutartį, moka **Užsakovui** 0,1 procento dydžio nuo Sutarties kainos be PVM Šalių iš anksto sutartus minimalius nuostolius už kiekvieną uždelstą dieną.

10.3. Patirtą žalą, jeigu jos visai arba dalinai nekompensuoja draudikai, privalo atlyginti **Rangovas**.

11. Šalių atsakomybė

11.1. **Rangovas** pilnai atsako už savo ir subrangovų atliktų darbų bei pateiktų įrenginių kokybę, komplektavimą ir jų atitikimą projekte numatytoms techninėms specifikacijoms;

11.2. **Rangovas** užtikrina, kad **Užsakovas** dėl **Rangovo** atliktų darbų neturės teisėtų trečiųjų asmenų pretenzijų dėl patentų, autorių, turtinių teisių ir kitokių nuosavybės teisių pažeidimo ir atsakys prieš trečiuosius asmenis už jo paties padarytus, vykdant darbus, patentų, autorių, turtinių teisių ir kitokių nuosavybės teisių pažeidimus.

11.3. **Rangovas** įsipareigoja:

11.3.1. vėluodamas Sutarties specialiojoje dalyje ar Sutarties prieduose nustatytais terminais užbaigti visus darbus, mokėti **Užsakovui** 0,05 proc. nuo Sutarties kainos be PVM dydžio Šalių iš anksto sutartus minimalius nuostolius už kiekvieną pavėluotą dieną;

11.3.2. vėluodamas Sutarties specialiojoje dalyje ar Sutarties prieduose nustatytais terminais atlikti darbų dalį ar darbų etapą (jei darbai vykdomi pagal projekte numatytus etapus), mokėti **Užsakovui** 0,1 proc. nuo vėluojamų atlikti darbų dalies ar darbų etapo kainos be PVM dydžio Šalių iš anksto sutartus minimalius nuostolius už kiekvieną pavėluotą dieną;

11.3.3. vėluodamas per Sutartyje numatytą terminą pateikti **Užsakovui** su darbais susijusius dokumentus arba juos pateikęs nekokybiškus ir vėluodamas pateikti naujus, atitinkančius Sutarties reikalavimus, mokėti **Užsakovui** 0,02 proc. nuo Sutarties kainos be PVM dydžio Šalių iš anksto sutartus minimalius nuostolius už kiekvieną pavėluotą dieną iki nurodyti dokumentai bus tinkamai parengti ir pateikti **Užsakovui**;

11.3.4. neatlygintinai pašalinti statybos metu arba statinio (ar įrenginių, įrangos) garantiniu laikotarpiu nustatytus darbų defektus ir jų padarinius, įrenginių trūkumus, atsiradusius dėl **Rangovo** (subrangovų, subtiekiejų) kaltės, o **Rangovui** atsisakius arba vengiant šalinti defektus ar trūkumus ir šiuos defektus ar trūkumus **Užsakovui** pašalinus savo sąskaita, atlyginti visas **Užsakovo** dėl to turėtas išlaidas bei sumokėti **Užsakovui** 20 proc. nuo visų šių išlaidų be PVM dydžio šalių iš anksto sutartus minimalius nuostolius;

11.3.5. per **Užsakovo** nustatytą terminą nepašalinęs darbų defektų ar įrenginių trūkumų, nustatytų statybos metu, mokėti **Užsakovui** 0,02 proc. nuo Sutarties kainos be PVM dydžio Šalių iš anksto sutartus minimalius nuostolius už kiekvieną pavėluotą dieną iki defektai ar trūkumai bus pašalinti;

11.3.6. per defektų akte ar **statinio naudotojo** nustatytą terminą nepašalinęs darbų defektų, nustatytų statinio garantiniu laikotarpiu, mokėti **statinio naudotojui** 0,02 proc. nuo Sutarties kainos be PVM dydžio Šalių iš anksto sutartus minimalius nuostolius už kiekvieną pavėluotą dieną iki defektai ar trūkumai bus pašalinti;

11.3.7. vėluodamas įvykdyti kitus sutartinius įsipareigojimus Sutarties bendrojoje ar specialiojoje dalyse nustatytais terminais, mokėti **Užsakovui** 0,02 proc. nuo Sutarties kainos be PVM dydžio Šalių iš anksto sutartus minimalius nuostolius už kiekvieną pavėluotą dieną iki sutartiniai įsipareigojimai bus tinkamai įvykdyti;

11.3.8. praradęs Sutartyje nurodytus su darbais susijusius dokumentus, savo sąskaita parengti ir pateikti **Užsakovui** naujus.

11.4. Sutarties specialiojoje dalyje gali būti nustatyta Šalių papildoma atsakomybė už įsipareigojimų pagal Sutartį nevykdymą arba nesavalaikį vykdymą.

11.5. Šalių iš anksto sutartų minimalių nuostolių sumokėjimas visais atvejais neatleidžia **Rangovo** nuo pareigos atlyginti visus Užsakovo patirtus nuostolius **Rangovui** nevykdant arba netinkamai vykdant sutartį.

12. Nenugalimos jėgos aplinkybės (*force majeure*)

12.1. Šalis nėra laikoma atsakinga už bet kokių įsipareigojimų pagal šią Sutartį neįvykdymą, jeigu įrodo, kad tai įvyko dėl neįprastų aplinkybių, kurių Šalis negalėjo kontroliuoti ir protingai numatyti, bei užkirsti kelio šių aplinkybių ar jų pasekmių atsiradimui. Nenugalimos jėgos aplinkybėmis laikomos aplinkybės, nurodytos Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.212 str. ir Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. liepos 15 d. nutarimu Nr. 840. Esant nenugalimos jėgos aplinkybėms Sutarties Šalis Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka yra atleidžiamas nuo atsakomybės už Sutartyje numatytų prievolių neįvykdymą, dalinį neįvykdymą arba netinkamą įvykdymą, o įsipareigojimų vykdymo terminas pratęsiamas.

12.2. Šalis, prašanti ją atleisti nuo atsakomybės, privalo pranešti kitai Šaliai raštu apie nenugalimos jėgos aplinkybes nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas nuo tokių aplinkybių atsiradimo ar paaiškėjimo, pateikdama įrodymus, kad ji ėmėsi visų pagrįstų atsargumo priemonių ir dėjo visas pastangas, kad sumažintų išlaidas ar neigiamas pasekmes, taip pat pranešti galimą įsipareigojimų įvykdymo terminą. Pranešimo taip pat reikalaujama, kai išnyksta įsipareigojimų nevykdymo pagrindas.

12.3. Pagrindas atleisti Šalį nuo atsakomybės atsiranda nuo nenugalimos jėgos aplinkybių atsiradimo momento arba, jeigu laiku nebuvo pateiktas pranešimas, nuo pranešimo pateikimo momento. Jeigu Šalis laiku neišsiunčia pranešimo arba neinformuoja, ji privalo kompensuoti kitai Šaliai žalą, kurią ši patyrė dėl laiku nepateikto pranešimo arba dėl to, kad nebuvo jokio pranešimo.

13. Intelektinės ir pramoninės nuosavybės teisės

13.1. Visi rezultatai ir su jais susijusios teisės, įgytos vykdant Sutartį, įskaitant autorines ir kitas intelektinės ar pramoninės nuosavybės teises, yra **Užsakovo** nuosavybė.

13.2. Jei Sutartyje nenustatyta kitaip, **Rangovas** įsipareigoja atlyginti **Užsakovui** visus nuostolius dėl bet kokių reikalavimų, kylančių dėl autorių teisių, patentų, licencijų, brėžinių, modelių ar paslaugų (prekių) ženklų naudojimo, kaip numatyta Sutartyje, išskyrus atvejus, kai toks pažeidimas atsiranda dėl **Užsakovo** kaltės.

14. Šalių garantijos

14.1. **Rangovas** garantuoja, kad statybos metu jo atlikti darbai atitiks projektinėje dokumentacijoje numatytas savybes, normatyvinių statybos dokumentų ir kitų teisės aktų reikalavimus, jie bus atlikti be klaidų, kurios panaikintų ar sumažintų atliktų darbų vertę.

14.2. Nustatomi tokie statinio garantiniai terminai: Statinio garantinis terminas – 5 metai, paslėptų statinio elementų (konstrukcijų, vamzdinių ir kt.) – 10 metų, o jeigu buvo nustatyta šiuose elementuose tyčia paslėptų defektų – 20 metų. Garantiniai terminai pradedami skaičiuoti nuo Atliktų darbų rezultato perdavimo-priėmimo akto pasirašymo dienos.

14.3. Statinio garantiniu laikotarpiu statybos defektus nustato **statinio naudotojas**. Taip pat **Statinio naudotojui**, nuo garantinių terminų skaičiavimo pradžios, pereina subjektinė reikalavimo teisė reikalauti statybos defektų pašalinimo.

14.4. **Rangovas** atsako už defektus, nustatytus per statinio garantinį terminą, jeigu neįrodo, kad jie atsirado dėl statinio ar jo dalių normalaus susidėvėjimo, jo netinkamo naudojimo arba dėl **Užsakovo** ar **statinio naudotojo ar jų** pasamdytų asmenų kitokių kaltų veiksmų. Garantija negalioja, jeigu darbų defektai atsiranda dėl to, kad **Užsakovas ar statinio naudotojo** nepaisė galiojančiuose teisės aktuose nustatytų statinio aptarnavimo, priežiūros ir eksploatacijos instrukcijų.

14.5. **Statinio naudotojas**, per statinio garantinį laiką nustatęs statinio defektus, informuoja apie tai **Rangovą**, pakviečia **Rangovo** įgaliotą atstovą ir surašo dvišalį aktą, kuriame nurodo statybos defektus ir dėl defektų atsiradusius padarinius bei su **Rangovu** suderina defektų ir jų padarinių pašalinimo terminus. Jei **Rangovo** įgaliotas atstovas neatvyksta arba atsisako pasirašyti dvišalį aktą, galioja **statinio naudotojo** surašytas vienašalis aktas. **Statinio naudotojui** pareikalavus, **Rangovas** privalo per **statinio naudotojo** nustatytą terminą pateikti statybos defektų šalinimo technologiją. Statybos defektai laikomi pašalinti, kai šalių įgalioti atstovai surašo defektų pašalinimo aktą, kuriame patvirtinama, kad statybos defektai yra pašalinti.

14.6. Jei **Rangovas** nepradeda ir (ar) neištaiso statybos defektų ar neatitaiso tiesioginės tokio defekto padarytos žalos per defektų akte suderintą ar **statinio naudotojo** nurodytą protingą laiką (kai surašomas vienašalis defektų aktas), **Rangovui** taikoma Sutarties bendrosios dalies 11.3.5 papunktyje numatyta atsakomybė.

14.7. Jei **Rangovas** nepradeda ir (ar) neištaiso statybos defektų ar neatitaiso tiesioginės tokio defekto padarytos žalos per akte suderintą ar statinio naudotojo nurodytą protingą laiką (kai surašomas vienašalis defektų aktas) ilgiau kaip 60 (šešiasdešimt) dienų, **statinio naudotojas** gali pašalinti šiuos defektus savo sąskaita arba defektai gali būti pašalinti vadovaujantis Sutarties bendrosios dalies 4.7 papunkčio sąlygomis. Tokiu atveju **Rangovas** privalo atlyginti visas **statinio naudotojo** išlaidas (išskyrus atvejus kai defektų šalinimo išlaidos kompensuojamos iš Sutarties bendrosios dalies 4.7 papunkčio pagrindu sulaikytos sumos), ir sumokėti **statinio naudotojui** arba **Užsakovui** (kai taikomas 4.7 papunkčio sąlygos) 20 proc. nuo visų išlaidų, susijusių su statybos defektų šalinimu, dydžio be PVM, šalių iš anksto sutartus minimalius nuostolius.

14.8. **Užsakovas** dalyvauja garantiniu laikotarpiu nustatant statybos defektus ir surašant dvišalį defektų aktą, bendrai su **statinio naudotoju** kontroliuoja statybos defektų, nustatytų garantiniu laikotarpiu, šalinimą, o pašalinus statybos defektus, dalyvauja surašant defektų pašalinimo aktą.

15. Informacijos konfidencialumas, slaptumas ir asmens duomenys

15.1. Šalys sutinka laikyti šios Sutarties sąlygas, visą dokumentaciją ir informaciją, kurią Sutarties šalys gauna viena iš kitos vykdydamos Sutartį, konfidencialia ir be išankstinio kitos Šalies rašytinio sutikimo neplatinti trečiosioms šalims apie ją jokios informacijos, išskyrus atvejus, kai to reikalaujama LR teisės aktų nustatyta tvarka. Už informacijos pagal šią Sutartį paskleidimą, kaltoji šalis, privalo atlyginti kitai Šaliai dėl to atsiradusius nuostolius.

15.2. Šio įsipareigojimo pažeidimu nebus laikomas viešas informacijos apie **Užsakovą** atskleidimas, jei **Užsakovas** pažeidžia mokėjimo terminus, ir informacijos apie **Rangovą** atskleidimas, jei **Rangovas** pažeidžia darbų atlikimo terminus.

15.3. Sutartyje ir jos prieduose nurodyti asmens duomenys (vardai, pavardės, kontaktinė informacija) gali būti naudojami tik nustatant Šalių ar Gavėjo atsakingus asmenis už Sutarties vykdymą ir bendrauti Sutarties vykdymo klausimais. Jei Sutarties vykdymo metu yra tvarkomi kokie nors papildomi asmens duomenys, šie duomenys ir jų tvarkymo tikslas yra įvardinami Sutarties Specialiojoje dalyje.

15.4. Sutarties šalys užtikrina, kad su asmens duomenimis tvarkomais vykdant Sutartį susipažins tik tie asmenys, kuriems tai yra būtina vykdant įsipareigojimus pagal Sutartį.

15.5. Sutartyje ir jos prieduose nurodyti asmens duomenys be atskiro kitos šalies sutikimo negali būti perduoti tretiesiems asmenims, išskyrus **Rangovo** įvardintus subtiekėjus ir Gavėją (jei toks nurodytas), kurie yra pasitelkiami Sutarties vykdymui ir tik tais atvejais, kai tai yra būtina Sutarties vykdymui arba tokių duomenų neatskleidimas sukeltų itin didelius sunkumus vykdant Sutartį. Jei subtiekęs Sutartyje numatyta tvarka yra keičiamas, turi būti gautas atskiras kitos Šalies sutikimas dėl duomenų perdavimo.

15.6. Jei Sutarties vykdymo metu paaiškėja, kad yra tvarkomi asmens duomenys, kurie nėra aptarti Sutarties sąlygose, Sutarties šalys turi nedelsiant informuoti kitą šalį dėl tokių duomenų ir išlaikyti šių duomenų konfidencialumą.

15.7. Visi asmens duomenys, kurie buvo tvarkomi siekiant įvykdyti Sutartyje numatytus įsipareigojimus, gali būti tvarkomi iki to momento, kai pasibaigia Šalių prievolės pagal šią Sutartį. Gali būti nenaikinami tik tokie asmens duomenys, kurių sunaikinimas reikštų neprotingai dideles laiko ar finansines sąnauda ir būtų nepateisinamas tolesnio sutarties rezultato naudojimo tikslais.

15.8. Šalys privalo imtis pakankamų techninių ir organizacinių priemonių informacijos saugumui ir konfidencialumui užtikrinti. Apie bet kokią Šalių dėl šios Sutarties vykdymo padarytą duomenų tvarkymo pažeidimą, Šalys viena kitą informuoja per 1 darbo dieną. Pranešime apie pažeidimą privalo būti nurodytas pažeidimo pobūdis, galimos pažeidimo pasekmės ir priemonės, kurių buvo imtasi, pažeidimo padariniams panaikinti ar sušvelninti.

15.9. Šalys neatlygina viena kitos patirtų išlaidų ir nuostolių dėl asmens duomenų tvarkymo įsipareigojimų pagal šią Sutartį vykdymo.

16. Sutarties galiojimas

16.1. Sutartis laikoma sudaryta ir įsigalioja įgaliotiems Šalių atstovams ją pasirašius ir **Rangovui** pateikus **Užsakovui** Sutarties įvykdymo užtikrinimo banko garantiją ar draudimo bendrovės laidavimo raštą, užtikrinantį Sutarties bendrosios dalies 19.3 papunktyje nurodytos sumos sumokėjimą. Kartu su draudimo bendrovės laidavimo raštu, **Rangovas** privalo pateikti draudimo bendrovės raštišką patvirtinimą, kad teikiamas laidavimo raštas yra galiojantis.

16.2. Sutarties 16.1 papunktyje nurodytuose Sutarties įvykdymo užtikrinimo banko garantijoje ar draudimo bendrovės laidavimo rašte, kuri/is pateikiamas **Užsakovui**:

16.2.1. privalo būti įrašyta, kad garantas/laiduotojas neatšaukiamai ir besąlygiškai įsipareigoja per 14 (keturiolika) dienų nuo raštiško pranešimo, patvirtinančio Sutarties nutraukimą dėl bent vieno iš 19.1.3.1 – 19.1.3.8 papunkčiuose išvardintų pagrindų, iš **Užsakovo** gavimo, sumokėti **Užsakovui** Sutarties bendrosios dalies 19.3 papunktyje nurodytą sumą, pinigus pervedant į **Užsakovo** sąskaitą.

16.2.2. Negali būti nurodyta, kad garantas ar laiduotojas atsako tik už tiesioginių nuostolių atlyginimą (Toks/ia laidavimo raštas ar garantija nebus priimami). Turi būti įsipareigojama atlyginti konkrečią Sutarties įvykdymo užtikrinimo sumą, nurodytą Sutarties 19.3 papunktyje.

16.2.3. Negali būti įrašytos nuostatos ar sąlygos, kurios įpareigotų **Užsakovą** įrodyti garantiją ar laidavimo raštą išdavusiai įmonei, kad su **Rangovu** Sutartis nutraukta teisėtai.

16.2.4. Sutarties įvykdymo užtikrinimo banko garantija arba draudimo bendrovės laidavimo raštas turi galioti 2 (dvejais) mėnesiais ilgiau nei Sutartyje ar jos prieduose nustatytas visų darbų atlikimo terminas.

16.3. **Rangovas** ne vėliau kaip per 7 (septynias) darbo dienas po Sutarties pasirašymo pateikia **Užsakovui** Sutarties bendrosios dalies 16.1 papunktyje nurodytą Sutarties įvykdymo užtikrinimo banko garantiją arba draudimo bendrovės laidavimo raštą.

16.4. Jei Sutarties vykdymo metu sutarties įvykdymo užtikrinimą išdavęs juridinis asmuo (bankas ar draudimo bendrovė) negali įvykdyti savo įsipareigojimų, **Rangovas** per 10 (dešimt) dienų pateikia naują Sutarties vykdymo užtikrinimą, tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir ankstesnysis.

16.5. Sutartis galioja iki visiško abiejų Sutarties Šalių įsipareigojimų įvykdymo.

16.6. Jei bet kuri šios Sutarties nuostata tampa ar pripažįstama visiškai ar iš dalies negaliojančia, tai neturi įtakos kitų Sutarties nuostatų galiojimui.

16.7. Nutraukus Sutartį ar jai pasibaigus, lieka galioti šios Sutarties nuostatos, susijusios su atsakomybe bei atsiskaitymais, taip pat visos kitos šios Sutarties nuostatos, kurios, kaip aiškiai nurodyta, išlieka galioti po Sutarties nutraukimo arba turi išlikti galioti, kad ši Sutartis būtų visiškai įvykdyta.

16.8. Sutarties įvykdymo užtikrinimas yra grąžinamas Sutarties specialiojoje dalyje nurodytu terminu.

17. Sutarties pakeitimai

17.1. Sutarties sąlygos jos galiojimo laikotarpiu gali būti keičiamos vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo 89 straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis.

17.2. Sutarties pakeitimai galioja, kada yra sudaryti raštu ir yra pasirašyti įgaliotų šalių atstovų.

17.3. Sutartinių įsipareigojimų įvykdymo terminai gali būti keičiami tik tais atvejais, kai sutartiniai įsipareigojimai nustatytais terminais neįvykdomi ne dėl **Rangovo** kaltės.

18. Darbų ar jų dalies vykdymo sustabdymas

18.1. Jeigu **Rangovui** vykdant darbus atsiranda trukdžių arba kitokių kliūčių, trukdančių tinkamai vykdyti darbus pagal Sutartį, jis privalo raštu nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas, apie tai pranešti **Užsakovui**, pateikdamas minėtų aplinkybių egzistavimo įrodymus. Tokiu atveju **Rangovas** turi teisę prašyti **Užsakovo** sustabdyti darbų pagal Sutartį vykdymą, kol bus pašalinti nurodyti trukdžiai ar kliūtys. **Užsakovui** sutikus, darbai gali būti sustabdomi tik minėtų aplinkybių egzistavimo laikotarpiui, ir jas pašalinus **Rangovas** privalo nedelsiant atnaujinti darbų vykdymą. Darbų vykdymas nestabdomas, jeigu aplinkybės, dėl kurių atsiradimo yra prašoma stabdyti darbus, atsirado dėl **Rangovo** kaltės (įskaitant dėl subrangovų/subtiekėjų kaltės) arba šių aplinkybių atsiradimo rizika pagal Sutartį yra numatyta **Rangovui**.

18.2. Darbai gali būti sustabdyti dėl šių aplinkybių: papildomų darbų atsiradimo poreikio, papildomų tyrimų ir tyrinėjimų, kurie nebuvo numatyti, bet kuriuos būtina atlikti, poreikio; papildomų projektavimo paslaugų (kai darbai buvo perkami pagal techninį projektą), be kurių negalima užbaigti Sutarties, poreikio; dėl statinio projekto klaidų; kai vėluojama perduoti statybą vietą (rekonstruojamame pastate dar veikia įstaigos ir pan.); trečiųjų šalių įtakos; dėl finansavimo sustabdymo ar trūkumo; būtinas papildomas laikas įvykdyti papildomų darbų viešąjį pirkimą; kitų aplinkybių, kurios nebuvo žinomos pirkimo vykdymo metu.

18.3. **Užsakovas** turi teisę savo iniciatyva sustabdyti darbų vykdymą, nustačius Sutarties bendrosios dalies 18.2 papunktyje nurodytas aplinkybes arba dėl kitų svarbių priežasčių, įtakančių Sutarties vykdymą. **Rangovas** privalo nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 1 (vieną) darbo dieną, sustabdyti darbų, jų dalies arba darbų etapo vykdymą, gavęs raštišką pranešimą iš **Užsakovo**, kuriame nurodoma tai padaryti. Darbų sustabdymas nereiškia Sutarties nutraukimo.

19. Sutarties nutraukimas

19.1. Sutartis gali būti nutraukta:

19.1.1. raštišku Šalių susitarimu;

19.1.2. nenugalimos jėgos aplinkybėms užtrikus ilgiau nei 3 (tris) mėnesius ir abiem Šalims nesudarius susitarimų dėl šios sutarties pakeitimo, leidžiančio Šalims toliau vykdyti savo įsipareigojimus, kiekviena Sutarties Šalis gali vienašališkai nutraukti Sutartį, pranešant apie tai kitai Sutarties Šaliai raštu ne vėliau kaip prieš 20 (dvidešimt) darbo dienų;

19.1.3. vienašališkai **Užsakovo** iniciatyva ne vėliau kaip prieš 15 (penkiolika) dienų raštu informavus **Rangovą**, jeigu:

19.1.3.1. **Rangovas**, nepaisydamas **Užsakovo** raginimo, raginimo, ilgiau kaip 30 (trisdešimt) dienų nepradeda arba vėluoja atlikti darbus ir susijusias paslaugas Sutartyje nurodytais terminais;

19.1.3.2. **Rangovas** ilgiau kaip 15 (penkiolika) dienų per Sutartyje ar jos prieduose numatytą terminą nepateikia arba vėluoja pateikti **Užsakovui** su darbais susijusius dokumentus, arba juos pateikęs nekokybiškus, vėluoja pateikti Sutarties reikalavimus atitinkančius naujus dokumentus;

19.1.3.3. **Rangovas** ilgiau kaip 30 (trisdešimt) dienų nuo **Užsakovo** nustatyto termino nepašalina statybos metu **Užsakovo** nustatytų darbų defektų ir jų padarinių, įrenginių trūkumų, atsiradusių dėl **Rangovo** (subrangovų, subtiekėjų) kaltės ir jeigu **Užsakovas** pats nepašalina šių trūkumų Bendrųjų sąlygų 11.3.3 papunktyje nustatyta tvarka;

19.1.3.4. **Rangovas** ilgiau kaip 20 (dvidešimt) dienų nuo Sutartyje ar jos prieduose nustatytų terminų vėluoja įvykdyti kitus sutartinius įsipareigojimus;

19.1.3.5. **Rangovas** sudaro subrangos sutartį be **Užsakovo** iš ankstinio raštiško sutikimo;

19.1.3.6. **Rangovas** ilgiau kaip 10 (dešimt) dienų vėluoja Sutartyje nustatytais atvejais pateikti naują Sutarties įvykdymo užtikrinimą tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir prieš tai pateiktas;

19.1.3.7. **Rangovas** bankrutuoja arba yra likviduojamas, sustabdo ūkinę veiklą arba kituose teisės aktuose numatyta tvarka susidaro analogiška situacija;

19.1.3.8. **Rangovas**, įsiteisėjęs kompetentingos institucijos ar teismo sprendimu yra pripažintas kaltu dėl profesinio pažeidimo, sukčiavimo, korupcijos, pinigų plovimo, dalyvavimo nusikalstamoje organizacijoje;

19.1.3.9. Sutarties galiojimo laikotarpiu **Rangovas** yra įtraukiamas į Nepatikimų tiekėjų sąrašą arba Melagingą informaciją pateikusių tiekėjų sąrašą.

19.1.3.10. paaiškėja, kad **Rangovas** (įskaitant subrangovus ar subtiekėjus) nėra patikimas ir kelia pavojų nacionaliniam saugumui;

19.1.3.11. Sutarties vykdymo metu paaiškėja, kad **Rangovas** turėjo būti pašalintas iš pirkimo procedūros pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 46 straipsnio 1 dalį/Viešųjų pirkimų atliekamų gynybos ir saugumo srityje įstatymo 33 straipsnio 1 dalį;

19.1.3.12. Sutarties vykdymo metu paaiškėja, kad Sutartis buvo pakeista pažeidžiant Viešųjų pirkimų įstatymo 89 straipsnį/Viešųjų pirkimų atliekamų gynybos ir saugumo srityje įstatymo 50 straipsnio 6 dalį.

19.1.3.13. paaiškėja, kad darbai nebereikalingi ir toliau netikslinga tęsti Sutarties vykdymą;

19.2. Sutarties bendrosios dalies 19.1.3.1, 19.1.3.3, 19.1.3.5, 19.1.3.6, 19.1.3.8–19.1.3.12 papunkčiuose nurodyti atvejai laikomi esminiais Sutarties sąlygų pažeidimais.

19.3. Nutraukus Sutartį dėl bent vienos Sutarties bendrosios dalies 19.1.3.1–19.1.3.6 ir 19.1.3.8 papunkčiuose ar dėl kitų Sutarties specialiojoje dalyje nurodytų priežasčių, **Rangovas** per 14 (keturiolika) dienų turi sumokėti **Užsakovui** 10 (dešimt) % Sutarties specialiojoje dalyje nurodytos Sutarties kainos be PVM Šalių iš anksto sutartų minimalių nuostolių, kurių sumokėjimas neatleidžia **Rangovo** nuo pareigos atlyginti visus **Užsakovo** patirtus nuostolius, **Rangovui** nevykdant arba netinkamai vykdant sutartį;

19.4. Jei Sutartis nutraukiama **Užsakovo** iniciatyva dėl **Rangovo** kaltės, **Užsakovo** patirti nuostoliai ar išlaidos gali būti išskaičiuojami iš **Rangovui** mokėtinų sumų.

19.5. Nutraukus sutartį, **Rangovas** privalo gražinti visus iš **Užsakovo** gautus dokumentus ir sumokėtą avansą (*jeigu buvo mokamas*) arba likusią nepanaudotą jo dalį ir per 15 (penkiolika) dienų statybvietės perdavimo ir priėmimo aktu gražinti statybvietę.

19.6. Sutarties nutraukimas neatleidžia **Rangovo** nuo garantinių ir finansinių įsipareigojimų vykdymo.

20. Susirinkimai

20.1. Statinio statybos metu vyksta eiliniai šalių susirinkimai, kurių metu sprendžiami einamieji klausimai, susiję su statyba, ir kuriuose **Rangovo** dalyvavimas visuomet privalomas.

20.2. Neeiliniai susirinkimai vyksta pareikalavus vienai iš šalių, ne vėliau kaip per tris (3) darbo dienas po atitinkamo rašytinio pranešimo pateikimo kitai šaliai. Prireikus **Užsakovas** turi teisę reikalauti, kad neeilinis susirinkimas įvyktų nedelsiant. Neeilinį susirinkimą sušaukia **Užsakovas** ir **Rangovo** dalyvavimas jame privalomas.

20.3. Šalys surašo susirinkimo protokolą, kurį pasirašo Šalių įgaliotieji atstovai.

20.4. Galutinius sprendimus, kurie buvo aptarti susirinkimo metu ir įpareigojančius Sutarties šalis (tame tarpe kai dėl sprendimų gali reikėti keisti projektinius sprendinius), priima **Užsakovo** vadovas arba jo įgaliotas asmuo, ir jų vykdymas **Rangovui** yra privalomas kai apie tai jį raštu informuoja **Užsakovas** ir jeigu būtina – sudarius papildomus susitarimus. Jei sprendimas (-ai) prieštarauja Sutarties sąlygoms, **Rangovas** apie tai privalo pareikšti susirinkimo metu ir šie pareiškimai turi būti įtraukti į protokolą.

21. Ginčų sprendimo tvarka

21.1. Sutartis sudaryta ir turi būti aiškinama pagal Lietuvos Respublikos teisę.